

Hinnang „Metsanduse arengukava 2011-2020“ elluviimisele

Aastal 2014 moodustati metsandusnõukogu (keskkonnaministri 14.11.2014. a käskkirjaga nr 929), et hinnata „Metsanduse arengukava aastani 2020“ täitmise aruandeid ning keskkonnaministrit metsandusküsimustes nõustada. Kohtumised toimusid seitsmel korral. Nende käigus arutati ja tehti ettepanekuid vääriselupaikade kaitsekorralduse muutmise, metsaseaduse muutmise, viljakate kasvukohatüüpide kuusikute raievanuse, laane- ja salumetsade range kaitse vajakute katmise, huvirühmade laiapõhjalisema kaasamise jms kohta. Viimasel kohtumisel toetas metsandusnõukogu konsensuslikult ka edaspidi metsanduse arengukava koostamist. Arengukava peaks olema võimalikult laiaulatuslik, põhinema säästva metsamajandamise neljal komponendil (ökoloogiline, majanduslik, sotsiaalne ja kultuuriline aspekt), arvestama võimalikult mitmekülselt Eesti vajadusi ja ühiskonna ootusi ning olema ühiskondlik kokkulepe¹.

„Metsanduse arengukava 2011–2020“² põhieesmärk oli metsade tootlikkuse ja elujõulisuse ning mitmekesise ja tõhusa kasutamise tagamine. Selleks:

1. pikas perspektiivis kasutatakse puitu kui taastuvat loodusressurssi puidutööstuses ning energeetikas juurdekasvu ulatuses;
2. metsa tootlikkuse säilitamiseks tehakse metsauuendustöid vähemalt poolel uuendusraiealadest;
3. ohustatud ja Eestile omaste liikide populatsioonide hea seisundi säilitamiseks on range kaitse alla võetud vähemalt 10% metsamaa pindalast ja parandatud kaitstavate metsade esinduslikkust.

Arengukavas enam kui kümme aastat tagasi sätestatud tegevuste täitmine on olnud üldiselt edukas. Seda perioodi iseloomustab mitu aspekti, mis mõjutasid muu hulgas ka arengukava täitmist: väljumine 2008. aasta finantskriisist, maareform, riiklike taastuvenergia eesmärkide seadmine jpm. Lisaks avaldasid mõju mitmed rahvusvahelised arengusuunad, näiteks Pariisi kliimakokkuleppe sõlmimine.

Toonase arengukava perioodi jooksul suurenes Eestis metsamaa pindala ~100 000 ha. Samuti on peaaegu lõppenud³ maareform, misjuures 49,5%⁴ Eesti metsamaast on eraomandis. Paranesid erametsade uuendamisega seotud näitajad (2010. a uuendati 20% uuendusraie lankidest, 2020. aastal 53%). Ühtlasi on suurenenud looduskaitse all oleva metsamaa pindala, sh eriti rangelt kaitstava metsamaa pind (2011. aastal oli SMI andmeil range kaitsega alasid 10,1% metsamaast, 2020. aastaks saavutati 14,9%). Arvestades lõppenud maareformi, võib eeldada, et raiemahud saavutavad edaspidi suurema stabiilsuse. Tuleb märkida, et toonase arengukava perioodil ei ületanud keskmine raiemaht kogu metsade juurdekasvu ega ka majandatavate metsade juurdekasvu. Metsandusliku teabe tootmisega ja mitmekülgse teavitustegevusega tegeleti aktiivselt.

Peamised probleemid 2011–2020 arengukava elluviimisel olid seotud metsakasvatuslike tegevustega. Samas täideti uuendamisega seotud eesmärgid. Lõppenud arengukava perioodil ei saavutatud soovitud tulemust erametsade valgustus- ja harvendusraiete pindala osas. Teisalt on need tegevused olulised, et

¹ [Metsandusnõukogu kohtumiste protokollid](#)

² [Eesti metsanduse arengukava aastani 2020](#)

³ Eesti maa- ja metsandusministeeriumi teade 01.12.2024 seisuga reformimata 7661 hektarit, reform on vaja läbi viia veel ca 11 570 maaüksusel.

⁴ [SMI, Keskkonnaagentuur, 2025](#), tabel 2

tagada puistute parem tootlikkus ja sobivaim koosseis (arvestades kliimamuutusi) ning seeläbi ka nende parem tervislik seisund. Kvaliteetsed, elurikkad ja terved puistud annavad võimaluse asendada tulevikus fossiilsed materjalid puiduga ning leevendada seeläbi kliimamuutuste mõjusid.